

HỘI NGHỊ KHOA HỌC 2025
KIỂM SOÁT NHIỄM KHUẨN
TRONG GIAI ĐOẠN CHUYỂN ĐỔI SỐ
 Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 20-21/9/2025

THỰC TRẠNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH DỰ PHÒNG TRONG PHẪU THUẬT SẢN PHỤ KHOA VÀ CÁC YẾU TỐ LIÊN QUAN TẠI BỆNH VIỆN PHỤ SẢN QUỐC TẾ SÀI GÒN, NĂM 2025

ThS.YTCC. TRẦN NGỌC VI VÂN
Tổ trưởng Tổ KSNK – BV Phụ sản Quốc tế Sài Gòn

1

NỘI DUNG TRÌNH BÀY

- Đặt vấn đề
- Mục tiêu
- Đối tượng và phương pháp nghiên cứu
- Kết quả & Bàn luận
- Kết luận & Đề xuất
- Tài liệu tham khảo

2

ĐẶT VẤN ĐỀ

Nhiễm khuẩn vết mổ

- Biến chứng hậu phẫu, tăng tỷ lệ mắc bệnh → kéo dài thời gian nằm viện, tăng chi phí, tình trạng kháng kháng sinh và tử vong
- Tỷ lệ NKVM giao động **2,0%-7,6%**. Đối với mổ lấy thai là khoảng **5,63%** và tại Việt Nam là **1,6%-1,9%**.
- Yếu tố nguy cơ: người bệnh, kỹ thuật NVYT và quy trình phẫu thuật
- Một chương trình phòng ngừa và kiểm soát được thực hiện tốt có thể ngăn ngừa NKVM

Sử dụng kháng sinh dự phòng hợp lý

3

ĐẶT VẤN ĐỀ

Kháng sinh dự phòng trong phẫu thuật

- Ngăn ngừa NKVM.
- Sử dụng hiệu quả có thể giảm tỉ lệ NKVM trên người bệnh mổ lấy thai đến **50%**.
- Lạm dụng và sử dụng không đúng, thiếu quy trình chuẩn hóa → tăng nguy cơ đề kháng kháng sinh.
- Một số nghiên cứu tại Việt Nam cho thấy tỷ lệ tuân thủ sử dụng KSDP tại các bệnh viện khá cao trên **70%**.

4

ĐẶT VẤN ĐỀ

Bệnh viện Phụ sản Quốc tế Sài Gòn

- Bệnh viện chuyên ngành Sản – Phụ khoa
- Năm 2023, ban hành Quy trình sử dụng KSDP
- Cần bằng chứng thực tế để đánh giá mức độ tuân thủ, yếu tố ảnh hưởng cũng như hiệu quả sử dụng trong bối cảnh lâm sàng cụ thể

5

→ Câu hỏi: Tỷ lệ tuân thủ trong sử dụng kháng sinh dự phòng? Những yếu tố liên quan? Hiệu quả sử dụng?

→ Nghiên cứu:

“THỰC TRẠNG SỬ DỤNG KHÁNG SINH DỰ PHÒNG TRONG PHẪU THUẬT SẢN PHỤ KHOA VÀ CÁC YẾU TỐ LIÊN QUAN TẠI BỆNH VIỆN PHỤ SẢN QUỐC TẾ SÀI GÒN, NĂM 2025”

6

MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU

1

Xác định tỷ lệ tuân thủ sử dụng KSDP trong phẫu thuật sản phụ khoa tại bệnh viện

2

Phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến sự tuân thủ sử dụng KSDP

3

Đánh giá hiệu quả của việc tuân thủ KSDP

7

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

THỜI GIAN

Tháng 1 - Tháng 5
Năm 2025

ĐỊA ĐIỂM

Các khoa lâm sàng BVPSQTSG

THIẾT KẾ NC

Cắt ngang mô tả và phân tích

ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU

Người bệnh nhập viện có chỉ định phẫu thuật và được phân loại phẫu thuật sạch hoặc sạch – nhiễm.

8

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Cỡ mẫu ước lượng một tỷ lệ: $n = 310$

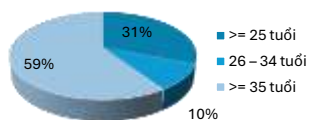
Phương pháp thu thập

- Sử dụng phiếu giám sát NKVM để thu thập số liệu từ hồ sơ bệnh án
- Biến số tuân thủ sử dụng KSDP được đánh giá dựa trên 5 tiêu chí : Loại kháng sinh, đường dùng, liều dùng, thời điểm và khoảng thời gian dùng.
 - + Tuân thủ KSDP: đáp ứng đầy đủ 5 tiêu chí.
 - + Không tuân thủ KSDP: vi phạm ít nhất một trong 5 tiêu chí, hoặc chuyển sang KSDT.

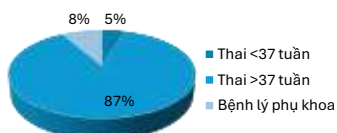
9

KẾT QUẢ & BÀN LUẬN

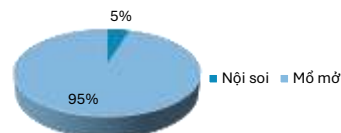
Nhóm tuổi

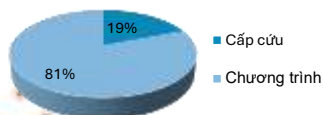
Chẩn đoán vào viện

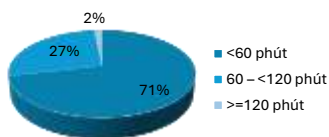
Phương pháp PT

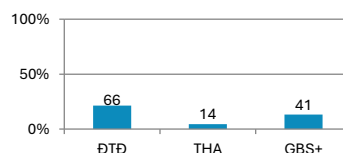
Mức độ khẩn cấp

Thời gian PT

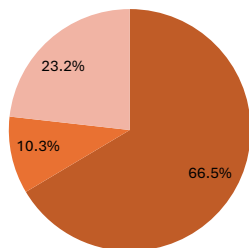
Bệnh lý kèm theo

10

KẾT QUẢ & BÀN LUẬN

Tuân thủ trong sử dụng KSDP trước phẫu thuật

■ Đúng phác đồ ■ Sai phác đồ ■ Chuyển KSDT

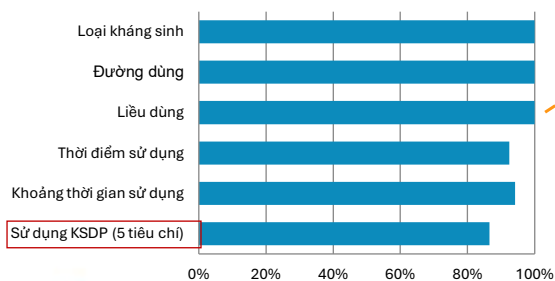
- Tương đồng với nghiên cứu tại Bệnh viện Phụ sản Thiện An (tỷ lệ sử dụng KSDP đúng theo hướng dẫn đạt 71,2%)
- Thấp hơn nghiên cứu tại Bệnh viện Thống Nhất với tỷ lệ kê đơn hợp lý đạt 80,9%
- Cao hơn so với mức tuân thủ 17,0% được báo cáo trong nghiên cứu tại Bệnh viện TP.Thủ Đức

→ **Khác biệt về chuyên khoa và quy trình sử dụng kháng sinh, quy trình KSNK tại cơ sở nghiên cứu**

11

KẾT QUẢ & BÀN LUẬN

Tuân thủ trong sử dụng KSDP trước phẫu thuật

- Cefazolin là loại kháng sinh được sử dụng nhiều nhất để dự phòng (99,6%), có khác biệt so với nghiên cứu tại Sóc Trăng, nơi amoxicillin–clavulanic được sử dụng chủ yếu (89%)
- Nghiên cứu tại Nam Phi trong lĩnh vực phẫu thuật chỉnh hình chỉ ra mức tuân thủ thời điểm dùng kháng sinh chỉ đạt 59% so với tỷ lệ 92,4% trong nghiên cứu hiện tại → **Việc tuân thủ tại BVPSQTSG ở mức tương đối cao.**

12

KẾT QUẢ & BÀN LUẬN

Một số yếu tố liên quan

Đặc tính	Sử dụng KSDP			
	Tuân thủ (n=206)	Không thủ (n=100)		
Điểm ASA				
1	11 (73,3)	4 (26,7)	0,367*	1,00
2	195 (66,3)	99 (33,7)		0,90 (0,49-1,66)
3	0 (0,0)	1 (100,0)		-
Bệnh kèm theo				
Có	65 (57,0)	49 (43,0)	0,007	0,79 (0,66-0,95)
Không	141 (71,9)	55 (28,1)		
Tiền sử sản khoa				
Không	18 (69,2)	8 (30,8)	0,529	1,00
Con so	15 (55,6)	12 (44,4)		0,80 (0,40-1,59)
Con rạ	173 (67,3)	84 (32,7)		0,97 (0,60-1,58)
Tiền sử ngoại khoa				
Có	78 (62,4)	47 (37,6)	0,214	0,90 (0,76-1,07)
Không	128 (69,2)	57 (30,8)		

• Xu hướng tuân thủ cao ở nhóm ASA thấp
 • Người bệnh không có bệnh lý kèm theo có tỷ lệ tuân thủ KSDP cao hơn
 → Tâm lý thận trọng của nhân viên y tế trong việc thực hiện đúng phác đồ KSDP ở người bệnh có bệnh nền, lo ngại nguy cơ nhiễm khuẩn cao hơn, dẫn đến điều chỉnh phác đồ chưa phù hợp.

13

KẾT QUẢ & BÀN LUẬN

Một số yếu tố liên quan

Đặc tính	Sử dụng KSDP			
	Tuân thủ (n=206)	Không thủ (n=100)		
Phương pháp phẫu thuật				
Mổ mở	195 (66,1)	100 (33,9)	0,563	0,90 (0,66-1,24)
Nội soi	11 (73,3)	4 (26,7)		
Mức độ khẩn cấp				
Cấp cứu	33 (55,9)	26 (44,1)	0,057	0,81 (0,64-1,03)
Chương trình	173 (68,9)	78 (31,1)		
Thời gian phẫu thuật				
<60 phút	155 (70,1)	66 (29,9)	0,108*	3,51 (0,49-25,1)
60 – <120 phút	50 (59,5)	34 (40,5)		2,98 (0,41-21,5)
≥120 phút	1 (20,0)	4 (80,0)		1,00

• Xu hướng tuân thủ cao hơn ở nhóm phẫu thuật nội soi, phẫu thuật theo chương trình và thời gian phẫu thuật ngắn
 → Tương đồng với kết quả của tác giả Jordaan thực hiện tại Nam Phi

14

KẾT QUẢ & BÀN LUẬN

Hiệu quả của việc tuân thủ KSDP

Đặc điểm	Sử dụng kháng sinh			Giá trị p
	Đúng phác đồ (n=206)	Sai phác đồ (n=32)	Chuyển KSDT (n=72)	
Số ngày sử dụng KS	1,0 ± 0,0	1,0 ± 0,0	4,7 ± 0,7	<0,001
Số loại KS sử dụng	1,0 ± 0,0	1,0 ± 0,0	1,2 ± 0,4	<0,001
Chi phí KS (VNĐ)	65.584 ± 25.017	76.559 ± 25.349	416.599 ± 183.140	<0,001

- Chi phí điều trị kháng sinh ở nhóm điều trị cao gấp **06** lần nhóm KSDP (chênh lệch xấp xỉ 350.000 đồng/người bệnh).
 - Kết quả này tương đồng với nghiên cứu tại Bệnh viện Bình Dân, trong đó chênh lệch chi phí kháng sinh trung bình là 560.831,7 đồng/người bệnh giữa nhóm tuân thủ và không tuân thủ thời lượng KSDP
- **Giá trị thực tiễn của việc tuân thủ phác đồ KSDP – không chỉ phòng ngừa nhiễm khuẩn mà còn giúp tiết kiệm chi phí.**

15

KẾT LUẬN

- Tỷ lệ sử dụng KSDP đúng phác đồ trong phẫu thuật sản phụ khoa đạt 66,5%.
- Việc tuân thủ đầy đủ 5 tiêu chí sử dụng KSDP giúp giảm số ngày dùng kháng sinh và chi phí điều trị mà vẫn đảm bảo không ghi nhận trường hợp NKVM nào.
- Việc duy trì các biện pháp giám sát và đào tạo là cần thiết để nâng cao tỷ lệ tuân thủ.

→ **Cần tăng cường đào tạo và giám sát việc kê đơn KSDP, đặc biệt ở nhóm người bệnh có bệnh lý kèm theo. Duy trì việc sử dụng KSDP đúng để đảm bảo hiệu quả và tiết kiệm chi phí.**

16

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Ronald Lamont F., "Current debate on the use of antibiotic prophylaxis for caesarean section," *IJOG: An International Journal of Obstetrics & Gynaecology*, 118 (2), pp. 193-201, 2011.

[2] Trần Quốc Doanh, Nguyễn Ảnh Sang, Phạm Thị Hiếu, "Hiệu quả kháng sinh dự phòng trong phẫu thuật điều trị gãy xương đòn bằng kết xương nẹp vít tại Bệnh viện Quân Y 175," *Tạp chí Y học Cộng đồng*, 64 (4), 2023.

[3] Phan Thị Thanh Hà, Nguyễn Thị Kim Oanh, Nguyễn Viết Tiến, "Thực trạng sử dụng kháng sinh dự phòng tại Bệnh viện Phụ sản Thiện An," *Tạp chí Phụ sản*, 21 (2), 2023.

[4] Nguyễn Như Hồ, Nguyễn Thị Thu Thủy, "Đánh giá việc sử dụng kháng sinh dự phòng trong mổ lấy thai tại Khoa Sản, Bệnh viện đa khoa Thống Nhất Đồng Nai," *Tạp chí Y Dược lâm sàng* 108, tr. 203-209, 2023.

[5] Vũ Trí Thanh và cộng sự, "Thực trạng tuân thủ quy định sử dụng kháng sinh dự phòng trong phẫu thuật của nhân viên y tế tại Bệnh viện thành phố Thủ Đức, thành phố Hồ Chí Minh, năm 2021," *Tạp Chí Y học Cộng đồng*, 64(1), 2022.

[6] Nguyễn Văn Đời, Nguyễn Thắng, "Tình hình sử dụng kháng sinh dự phòng trên bệnh nhân phẫu thuật mổ lấy thai tại một bệnh viện tỉnh Sóc Trăng năm 2022," *Tạp chí Y Dược Cần Thơ*, Số 62, tr. 24-30, 2023.

[7] Miché Jordaan, "Orthopaedic surgical antibiotic prophylaxis administration compliance with prescribing guidelines in a private hospital in North West province, South Africa," *SA Orthopaedic Journal*, 22 (2), 2023.

[8] Huỳnh Lê Hạ, Nguyễn Phúc Cẩm Hoàng, Trần Gia Ân, "Khảo sát tỷ lệ tuân thủ kháng sinh dự phòng quanh phẫu thuật tại Bệnh viện Bình Dân sau thực hiện giám sát sử dụng kháng sinh," *Báo cáo đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở*, 2017.

17

Thank You!

Tác giả liên hệ: Trần Ngọc Vi Vân
ĐT: 0988 428 724
Email: kiemsoatnhiemkhuon@sihospital.com.vn

18